

**Безуглий Павло Тимофійович,**  
*економіст-програміст,*  
*Золотоніське міське фінансове управління,*  
*м. Золотоноша, Україна*  
**Безуглий Федір Павлович,**  
*здобувач освіти,*  
*Черкаський державний бізнес-коледж,*  
*м. Черкаси, Україна*

## **ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМНИХ МЕХАНІЗМІВ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ У БЮДЖЕТНОМУ ПРОЦЕСІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ**

Доступність, публічність та прозорість використання державних коштів є однією із складових демократичного суспільства. Бюджети – це найпотужніший інструмент уряду та місцевих рад для задоволення потреб і пріоритетів країни та її громадян. Кожен громадянин, який є платником податків, що наповнюють бюджет, має право знати, на що витрачаються його кошти. Світовий досвід свідчить, що значний рівень прозорості бюджетного процесу може значно поліпшити якість бюджетування, сприяти покращенню ситуації в боротьбі з корупцією, трансформуючи умови життя людей і діяльність держави в кращу сторону.

Останнім часом в Україні відбулись позитивні зрушення щодо покращення доступності інформації про місцеві бюджети, прозорість та публічність бюджетного процесу. Водночас на сьогоднішній день залишаються окремі питання, на які варто звернути більше уваги при удосконаленні бюджетного законодавства в частині підвищення прозорості та доступності інформації про місцеві бюджети.

Успішність діяльності місцевої влади значною мірою залежить від її відкритості та рівня довіри громадськості до неї. Відкритість має гарантувати громадськості, що інтереси більшості населення важливіші за інтереси представників місцевої влади. Це досягається, зокрема, за допомогою надання громадськості можливості зрозуміти місцевий бюджет, який віддзеркалює діяльність влади. При цьому важливо знати, які є способи представлення у доступній формі обсягів послуг, які влада надає громадськості, та ресурсів, які вона витрачає для цього. Принцип публічності та прозорості чітко визначений бюджетним законодавством. Відповідно до статті 7 Бюджетного кодексу – це інформування громадськості з питань бюджетної політики, складання, розгляду, затвердження, виконання державного та місцевих бюджетів, а також контролю за виконанням державного та місцевих бюджетів [1]. Стаття 28 Бюджетного кодексу серед іншого містить норму щодо необхідності оприлюднення рішення про місцевий бюджет не пізніше ніж через десять днів з дня його прийняття [1]. Водночас для того, щоб підвищити довіру громадськості до місцевої влади, бюджет має бути представлений у вигляді інформації, написаної доступною мовою, і включати візуальні елементи, щоб допомогти читачам, які не є фахівцями, зрозуміти цю інформацію. Таким чином, органи місцевої влади

зможуть донести до громадськості інформацію про те, як бюджет впливає на їхнє життя і як органи влади управляють грошима. Також наявність зазначеної інформації сприятиме підвищенню підзвітності органу місцевої влади і спонукатиме громадськість до більш активної участі у бюджетному процесі.

Міністерством фінансів за участі програми Європейського Союзу «ЄС для підсилення державних фінансових систем місцевих урядів» впроваджено в експлуатацію комп'ютерну програму «Інформаційно-аналітична система управління плануванням та виконанням місцевих бюджетів «LOGICA» (далі – ІАС «LOGICA»), яка є інструментом для здійснення контролю за дотриманням бюджетного законодавства на кожній стадії бюджетного процесу щодо місцевих бюджетів.

Основна мета розробки ІАС «LOGICA» – це підвищення рівня автоматизації процесів у сфері управління державними фінансами на місцевому рівні через впровадження новітніх інформаційних технологій у процесі створення бюджетних документів, обробки даних, що містяться в них та покращення обміну інформацією з Мінфіном.

Система спрямована на формування механізму інформаційної взаємодії про показники місцевих бюджетів, що містяться у відповідних бюджетних документах та формах звітності, між суб'єктами інформаційного обміну з метою забезпечення реалізації їх повноважень.

За допомогою інтеграції з ІАС «LOGICA» через відкритий програмний API-інтерфейс місцеві фінансові органи та інші учасники бюджетного процесу зможуть:

- автоматизувати процес складання прогнозу місцевого бюджету, проекту рішення про місцевий бюджет, бюджетних документів, пов'язаних з виконанням місцевого бюджету та управлінням коштами місцевого бюджету;
- створити довідник мережі учасників бюджетного процесу та впровадити електронний обмін інформацією між ними, що зменшить паперовий обіг бюджетних документів;
- володіти та обмінюватися інформацією про бюджетні показники в електронному вигляді, що підвищить функціональні можливості персоналу здійснювати швидкий та якісний аналіз отриманої інформації, створювати сучасну візуалізацію даних за допомогою інформаційних панелей;
- структурувати бюджетні процедури завдяки впровадженню бюджетного календаря та контролювати усі етапи бюджетного процесу, що посилить фінансово-бюджетну дисципліну серед учасників бюджетного процесу;
- здійснювати заходи з моніторингу, аналізу та контролю за цільовим та ефективним використанням бюджетних коштів;
- оперативно отримувати інформацію Державної казначейської служби України про виконання місцевого бюджету; аналізувати та прогнозувати стан ліквідності місцевого бюджету на відповідну дату;
- забезпечити публікацію інформації про бюджет у формі відкритих даних тощо.

Розглянемо можливості які надає система ІАС «LOGICA» для громадського контролю:

- інформація про стратегічні цілі громади;
- інформація про основні напрями бюджетної політики;

- інформація про джерела формування доходів бюджету;
- інформація про загальні ресурси та їх перспективи;
- інформація про зміни доходів бюджету за джерелами надходжень;
- інформація про ставки та обсяги надходжень місцевих податків і зборів, які встановлює рада;
- інформація про ресурси які передає держава бюджету;
- інформація про витрати доходів бюджету;
- інформація про зміни видатків бюджету;
- інформація про фінансування за рахунок бюджетних коштів;
- інформація щодо бюджету розвитку місцевого бюджету.

Децентралізація владних та фінансових повноважень держави на користь місцевого самоврядування є однією з найбільш визначальних реформ з часів української незалежності.

Головним стратегічним завданням модернізації системи державного управління та територіальної організації влади, яка сьогодні здійснюється, є формування ефективного місцевого самоврядування, створення комфортних умов для проживання громадян, надання їм високоякісних та доступних публічних послуг. Досягнення зазначених цілей неможливе без належного державного та громадського контролю місцевих бюджетів.

#### **Список використаних джерел**

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. Про впровадження в дослідну експлуатацію комп'ютерної програми «Інформаційно-аналітична система управління плануванням та виконанням місцевих бюджетів «LOGICA»: затв. наказом М-ва фінансів України від 27 серп. 2020 року № 534. URL: <http://www/zakon.rada.gov.ua>.

УДК 657:004

**Гайдучок Тетяна Станіславівна,**  
к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку,  
оподаткування та аудиту,  
**Торовіна Наталія Валеріївна,**  
студентка 4 курсу освітнього ступеня «бакалавр»,  
спеціальність «Облік і оподаткування»,  
Поліський національний університет,  
м. Житомир, Україна

## **ІННОВАЦІЙНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Успішна діяльність суб'єктів господарювання неможлива без застосування сучасних технологій.

Щороку в світі спостерігається тенденція комп'ютеризації даних, оскільки використовуючи ІТ технології, бізнес може аналізувати та прогнозувати свою